

5 A repoboación do territorio conquistado

Os extensos territorios conquistados aos musulmáns neste período foron **repoboados** con poboación cristiá. Para iso, o sistema anterior da presura, ou ocupación libre da terra, foi substituído por sistemas de repoboación organizados polos reis ou polos condes.

A repoboación peninsular

Os sistemas de repoboación

5.1 A repoboación do concello ou municipal

Na **repoboación dos vales do Douro, do Texo e do Ebro** acudíuse á repoboación do concello. Neste sistema, o territorio conquistado dividiase en **concellos** ou municipios, formados por unha vila ou cidade amurallada e un termo municipal ou alfoz.

Cada concello recibía do rei un **foro** ou lei, que recollía os deberes, dereitos e privilexios dos seus habitantes: a axuda militar que lle debían prestar ao rei, os impostos a pagar, o permiso para celebrar feiras ou mercados, etc. Os repoboadores recibían unha casa, un terreo, e terras cuxo tamaño dependía da capacidade para facer a guerra: os cabaleiros que posuían un cabalo equipado para a guerra recibiron máis terras que os peóns, que carecían del.

5.2 A repoboación polas ordes militares

Entre o río **Texo** e **Serra Morena**, e nos altos vales dos ríos Turia e Xúquer, a repoboación encomendóuselles ás ordes militares. Nestas zonas, fronteirizas, perigosas e de escasa poboación, as ordes militares, formadas por monxes-guerreiros, recibiron extensos señoríos denominados **mestrados**. A cambio, debían defender o territorio asignado e fomentar o seu poboamento.

5.3 A repoboación por repartimento

No **val do Guadalquivir, Murcia, a fachada levantina** e as **illas Baleares**, empregouse o **sistema do repartimento**; é dicir, o territorio repartíuse de forma proporcional á participación na conquista. Así, os nobres recibiron grandes propiedades, e as xentes do común, pequenos lotes de terra.

Aos musulmáns que se renderon sen loitar permitiúselles permanecer nos arrabaldes urbanos ou no campo; mentres que nas zonas que se resistiron, os vencidos foron expulsados.

Exercicios:

1. Relaciona cada unha das seguintes cidades cun modelo de repoboación:

- Sevilla:
- Toledo:
- Xaén:
- Mérida:
- Murcia:

2. Define brevemente os seguintes termos:

- Foro:
- Mestrado:

3. Indica, ordenados de norte a sur, os sistemas de repoboación e as zonas nas que se deron.

6 AS ACTIVIDADES ECONÓMICAS DOS REINOS CRISTIÁNS

6.1 As actividades agrarias

A agricultura e a gandería foron os piares básicos da economía dos reinos cristiáns peninsulares. Estas actividades practicábanse nos extensos señoríos pertencentes á monarquía, á nobreza, ao clero e ás ordes militares.

- A **agricultura** cultivaba nos secaños cereais, vide e oliveira; e nos regadíos, hortalizas e árbores froiteiras.
- A **gandería**, sobre todo de ovellas, alcanzou unha grande importancia, pois esixía menos man de obra e a exportación da la proporcionáballes enormes beneficios aos nobres e ás ordes militares propietarias dos rabaños.
- En **Castela**, a nobreza e as ordes militares converteron as súas terras en pastos destinados á cría, en réxime de **transhumancia**, da ovella meiriña, que tiña unha la de gran calidade.

Para defender os seus intereses, os gandeiros formaron en 1273 unha asociación, o **Honrado Concello da Mesta**, recoñecida e privilexiada por Alfonso X polos ingresos e os impostos pagados polos rabaños trashumantes.

- Na **coroa de Aragón**, a gandería predominou nas terras aragonesas. Nesta coroa e en Navarra desenvolveuse tamén a transhumancia, aínda que de menor percorrido, e deu lugar a asociacións locais de gandeiros chamadas **ligallos** na coroa de Aragón, e **mestas** en Navarra.

A agricultura

Campeñiñado recollendo o cereal. A agricultura foi un dos piares da economía dos reinos cristiáns.

Na **transhumancia**, os rabaños de ovellas desprazábanse entre os pastos de verán situados nas áreas montañosas, e os pastos de inverno das veigas dos grandes ríos.

O desprazamento do gando realizábase a través de itinerarios fixos, chamados **cañadas** en Castela, **cabañeras** en Aragón e **carreratges** en Cataluña.

A gandería. Transhumancia e canellas

1. Describe, coas túas palabras, as características da gandería dos reinos cristiáns na Plena e Baixa Idade Media